

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 6.8.2010
KOM(2010)420 lõplik

2010/0228 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise tavapassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu sõlmimise kohta

SELETUSKIRI

1. POLIITILINE JA ÕIGUSLIK TAUST

Nõukogu määruse (EÜ) nr 539/2001¹ kohaselt ei nõuta Brasiilia kodanikelt Euroopa Liidu liikmesriikides lühiajaliseks viibimiseks viisat. Brasiilia peaks kohaldama vastastikkuse põhimõtte alusel samu tingimusi, ent ometi kehtib viisanõue nelja liikmesriigi (Eesti, Küpros, Malta ja Läti) kodanike suhtes.

Põhiseadusest tulenevalt ei ole Brasiilial võimalik kehtestada viisavabadust nende liikmesriikide suhtes ühepoolselt: selleks tuleb sõlmida viisavabadusleping, mille peab ratifitseerima Brasiilia parlament.

Brasiilia on sõlminud liikmesriikidega, välja arvatud nelja asjaomase riigiga, lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlevad kahepoolsed lepingud. Nimetatud kahepoolsed lepingud erinevad üksteisest oluliselt reguleerimisalasse kuuluvate isikute poolest (s.t isikukategooriad, kelle suhtes kehtib viisavabadus).

Tulenevalt ühise viisapoliitika olemusest ja Euroopa Liidu ainupädevusest selles valdkonnas on Euroopa Liit ainukesena pädev pidama läbirääkimisi viisavabaduse lepingute üle ja neid sõlmima. Liikmesriigid ise seda teha ei saa. Seepärast võttis nõukogu 18. aprillil 2008 vastu otsuse, millega komisjon sai volituse alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Brasiilia lühiajalise viisa nõudest loobumise lepingu sõlmimiseks.

Läbirääkimised algasid 2. juulil 2008 ja need viidi lõpule 1. oktoobril 2009.

Läbirääkimiste käigus otsustasid lepinguosalistel sõlmida kaks eraldiseisvat lepingut: üks tavapassi kasutajate jaoks ning teine diplomaatilise ja teenistuspassi kasutajate jaoks. Kuna diplomaatilise ja teenistuspassi kasutajaid käsitlevat lepingut ei pea Brasiilia Kongress ratifitseerima, on võimalik seda ratifitseerida tavapassi kasutajaid käsitlevast lepingust kiiremini ja eraldi.

Pärast läbirääkimiste seiskumist 2009. aasta juulis lahkarvamuse tõttu, mis lepinguosalistel tekkis viisavabaduslepingu alla kuuluvate tavapassi kasutajate üle, kohandas alaliste esindajate komitee 23. septembril 2009 Brasiiliaga viisavabaduslepingu üle peetavate läbirääkimiste volitusi.

Alaliste esindajate komitee järelduste kohaselt pidi komisjon pidama Brasiiliaga läbirääkimisi viisavabaduslepingu üle, millega nähakse ette:

- Brasiilia kodanikele võimalus reisida viisavabalt Schengeni alale ning Rumeenia, Bulgaaria ja Küprose territooriumile kuni kolmeks kuuks kuu pikkuse ajavahemiku jooksul ning vastastikkuse põhimõtte alusel ELi kodanikele võimalus reisida Brasiiliasse; lepinguga hõlmatakse vähem isikukategooriaid kui on ette nähtud kehtiva määruse 539/2001 viisakorra alusel, s.t leping reguleerimisalasse kuuluksid sisuliselt vaid turistid ja ettevõtjad;

---

¹ EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1.

- klausel, millega säilitatakse kehtivad kahepoolsed viisavabaduslepingud, kui neis on kehtestatud Brasiiliasse viisavaba reisimine isikukategooriatele, mis ei ole ELi lepinguga hõlmatud;
- ja et Brasiilia kodanike puhul peaks leping hõlmama vaid viibimist Schengeni alal ning Rumeenias, Bulgaarias ja Küproses ning seda kohaldatakse sõltumata Brasiilia kodanike lähtepunktist või elukohast. Reisimisel Brasiiliasse tuleks ELi kodanike suhtes lepingut kohaldada sõltumata nende lähtepunktist või elukohast.

29. septembrist 2009 kuni 1. oktoobrini 2009 Brasiilias toimunud läbirääkimiste neljandas voorus vormistati lõplikult ELi ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise tavapassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu tekst ning läbirääkimised lõpetati.

Tavapassi kasutajaid käsitlevas viisavabaduse lepingus säilitatakse kahepoolsed lepingud niivõrd, kui võrd neis on kehtestatud Brasiiliasse viisavaba reisimine isikukategooriatele, mis ei ole hõlmatud ELi ja Brasiilia vahelise lepinguga, ning need on osa üldisest pakettkokkuleppes, milles lepiti volituste kohaselt kokku Brasiilias.

Arvestades konkreetseid asjaolusid ning selleks, et saata Brasiiliale selge sõnum ja säilitada olemasolevad kahepoolsed lepingud, tegi EL ühepoolse avalduse selle kohta, et *Euroopa Liit võib lepingu peatada, kui Brasiilia denonsseerib olemasolevad kahepoolsed lepingud*. Avaldus edastati Brasiiliale kirja teel 5. veebruaril 2010. Sellist lähenemisviisi toetasid nii liikmesriigid kui ka 20. jaanuaril 2010 kogunenud viisatöörühm.

14. aprilli 2010 aasta vastuses ELi kirjale kinnitas Brasiilia oma kavatsust rääkida liikmesriikidega mõned vanad kahepoolsed lepingud uuesti läbi. Kõnealused kaks kirja on esitatud käesoleva ettepaneku II ja III lisas.

Liikmesriike teavitati ja nendega konsulteeriti mitmel korral nõukogu viisatöörühma ja alaliste esindajate komitee koosolekul.

Leping parafeeriti 28. aprillil 2010.

Liidu poolt on lepingu õiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu² artikli 77 lõike 2 punkt a koostoimes artikliga 218.

Lisatud ettepanekud moodustavad õigusliku vahendi lepingule allakirjutamiseks ja selle sõlmimiseks. Nõukogu otsustab kvalifitseeritud häälteenamusega. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu 218 lõike 6 punkt a alapunktile v peab Euroopa Parlament andma enne lepingu sõlmimist sellele oma nõusoleku.

2. LÄBIRÄÄKIMISTE TULEMUS

Komisjon on seisukohal, et nõukogu läbirääkimissuunistega seatud eesmärgid, sealhulgas alaliste esindajate komitee poolne volituste kohandamine 23. septembril 2009, on saavutatud ja viisanõudest loobumise lepingu eelnõu on Euroopa Liidule vastuvõetav.

Tavapassi kasutajaid käsitleva viisavabaduse lepingu eelnõu lõpliku sisu võib kokku võtta järgmiselt.

Eesmärk ja reguleerimisala

---

² Euroopa Liidu toimimise leping, ELT C 115, 9.5.2008, lk 47.

ELi ja Brasiilia vahelise lepinguga kehtestatakse vastastikune viisavabadus reisimiseks turismi ja ettevõtluse eesmärgil kõikidele Brasiilia ja ELi kodanikele, sealhulgas nende nelja liikmesriigi kodanikele, kelle suhtes Brasiiliasse viisavabadus praegu ei kehti.

Nii „turismi” kui ka „äritegevuse” määratlus on lepingus lai, hõlmates nt sportlasi ja kunstnikke, tingimusel et nad ei saa oma tegevuse eest tasu, ning samuti teatavaid vaidlusaluseid kategooriaid, nagu pereliikmete külastus või ametlikud kohtumised, mis on samuti hõlmatud vastavalt kategooriatega „turism” ja „äritegevus”. Need kaks ELi ja Brasiilia lepinguga hõlmatud kategooriat moodustavad kogu reisijate hulgast 90–95 %.

Mitmed kategooriad (nt üliõpilased, teadlased, kunstnikud, usundite järgijad jms, kes on määratletud Brasiilia siseriiklikus õiguses) on käesoleva lepingu reguleerimisalast välja jäetud. Lepingus sätestatakse, et Brasiilia ja liikmesriikide vahel sõlmitud kahepoolseid lepinguid, mis käsitlevad ELi ja Brasiilia lepinguga reguleerimata isikukategooriaid, kohaldatakse edasi selles osas, mis annab nendele kategooriatele viisavabaduse. Selliselt saavad need ELi kodanikud, kes kuuluvad kahepoolsete lepingutega hõlmatud muudesse kategooriatesse (kui turism ja äritegevus) endiselt reisida viisavabalt kahepoolsete lepingute raames.

Lepingu reguleerimisalast on jäetud välja ka tasustatava töö tegemise eesmärgil reisivate isikute kategooria. Selle kategooria puhul on igal liikmesriigil ja samuti Brasiilial vabadus kehtestada kooskõlas kohaldatavate liidu õigusaktide või riiklike õigusaktidega või neid kategooriaid hõlmavate kahepoolsete lepingutega viisanõue teise lepinguosalise kodanike suhtes.

Seega ei vähenda ELi ja Brasiilia vaheline leping nende liikmesriikide kodanike viisavaba reisimist Brasiiliasse, kellel on Brasiiliaga sõlmitud kahepoolsed lepingud, vaid säilitatakse nende suhtes sisuliselt praegune olukord.

Eespool nimetatud reguleerimisala suhtes saavutatud kokkulepe on parim kompromiss, milleni lepinguosalisel jõudsid konkreetseid asjaolusid arvestades ja see on kooskõlas alaliste esindajate komitee 23. septembril 2009 muudetud volitustega.

Riigis viibimise kestus

Lepingus on Schengeni alal viibimise kestuseks piiratud kolmekuulise ajaga kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul. Seega kaob Brasiilia kodanikele praegu kahepoolsete lepingutega ette nähtud võimalus kumuleerida mitut kolmekuulist eri liikmesriigis viibimist Schengeni alal.

Lepingus võetakse arvesse nende liikmesriikide olukorda, kes veel ei kohalda täies ulatuses Schengeni *acquis*'d. Seni kui kõnealused liikmesriigid ei ole sisepiirideta Schengeni ala osa, nähakse Brasiilia kodanikele viisavabaduse lepinguga ette õigus viibida lisaks kogu Schengeni ala kohta arvestatud ajavahemikule kolm kuud iga kõnealuse liikmesriigi (Küpros, Bulgaaria, Rumeenia) territooriumil.

Territoriaalne kohaldamisala

Kuna Prantsusmaa ja Madalmaade ülemereterritooriumid ei ole Schengeni ala osa ning viisaeeskirjad (nt määrus 539/2001) seal ei kehti, ei saa ELi ja Brasiilia vaheline leping neid territooriume hõlmata. Samas aga peaks viisavabadus kodakondsusest lähtuvalt hõlmama kolmandas riigis või ülemereterritooriumil elavaid ELi kodanikke (nt Ameerika Ühendriikides või Arubas elav Madalmaade kodanik või Prantsuse Polüneesias elav Prantsusmaa kodanik).

Lepingus sätestatakse viisavabadus Brasiilia kodanikele reisimiseks liikmesriikide Euroopa territooriumidele ja seda tuleks kohaldada sõltumata nende lähtepunktist või elukohast.

ELi kodanikele sätestatakse lepingus viisavabadus reisimiseks Brasiiliasse sõltumata nende lähtepunktist või elukohast.

Kuigi sellised territoriaalse kohaldatavusega seotud sätted ei ole lepingus väga selgelt määratletud, kehtivad endiselt liidu õigus ja Brasiilia riigi õigus, sealhulgas Brasiilia ja Prantsusmaa ja Madalmaade vahel sõlmitud kahepoolsed lepingud, mis hõlmavad Euroopast väljaspool asuvaid alasid.

Liikmesriigid kiitsid sellise lähenemisviisi heaks JSK nõunike 5. oktoobri 2009. aasta koosolekul.

Muud sätted

Kõigi ELi kodanike võrdseks kohtlemiseks on lepingusse lisatud säte, mille kohaselt Brasiilia võib lepingu täitmise peatada või lõpetada ainult kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide suhtes ning liit võib omakorda lepingu täitmise peatada või lõpetada ainult kõigi oma liikmesriikide nimel.

Lepinguga moodustatakse lepingu haldamise eksperdikomitee.

Ühendkuningriigi ja Iirimaa eriseisundit on kajastatud otsuse preambulis.

Lepingusse on lisatud klausel passide näidiste vahetamise kohta.

Lepingu tõrgeteta täitmiseks on teabe laialdase levitamise kohta tehtud ühisdeklaratsioon.

3. KOKKUVÕTE

Eespool nimetatut silmas pidades soovitab komisjon nõukogul

- kiita pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist heaks lisatud Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vaheline leping, mis käsitleb tavapassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise tavapassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a koostoimes artikli 218 lõike 6 punkti a alapunktiga v,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut³

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon on pidanud Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise tavapassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu sõlmimiseks.
- (2) Kõnealusele lepingule kirjutati kooskõlas nõukogu [...] otsusega .../.../EL Euroopa Liidu nimel alla ... 2010, tingimusel et leping hiljem sõlmitakse.
- (3) Lepinguga moodustatakse lepingu haldamise eksperdikomitee. Sellisel juhul on asjakohane näha ette lihtsustatud kord liidu seisukoha esitamiseks.
- (4) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes)⁴. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik otsuse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (5) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ (Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes)⁵. Seetõttu ei osale Iirimaa otsuse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

---

³ ELT C...

⁴ EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

⁵ EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise tavapassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlev leping.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja esitab lepingu⁶ artikli 9 lõikega 1 ettenähtud teate.

Artikkel 3

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, [...]

*Nõukogu nimel
eesistuja*

---

⁶ [Nõukogu peasekretariaat] avaldab lepingu jõustumise kuupäeva *Euroopa Liidu Teatajas*.

ILISA

Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi

vaheline

LEPING,

mis käsitleb tavapassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist

Euroopa Liit, edaspidi „liit”,

ning

Brasiilia Liitvabariik, edaspidi „Brasiilia”,

edaspidi „lepinguosalised”,

- (1) soovides säilitada vastastikkuse põhimõtet ja hõlbustada reisimist, tagades viisavaba riiki sisenemise ja lühiajalise riigis viibimise õiguse kõikidele Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikele ja Brasiilia kodanikele, kes on tavapassi kasutajad,
- (2) kinnitades veel kord oma püüdlust tagada vastastikkuse alusel kiiresti viisavaba reisimine, austades täielikult vastavate parlamentaarsete ja muude sisemenetluste lõpuleviimist,
- (3) pidades silmas lepinguosaliste sõbralike suhete edendamist ja sidemete tugevdamist,
- (4) võttes arvesse Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitlevat protokollit ning Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Schengeni *acquis* Euroopa Liitu integreerimist käsitlevat protokollit ning kinnitades, et käesolevat lepingut ei kohaldata Ühendkuningriigi ega Iirimaa suhtes,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Eesmärk

Euroopa Liidu kodanikud ning Brasiilia kodanikud, kes on tavapassi kasutajad, võivad siseneda teise lepinguosalise territooriumile, seda läbida ja sellel viibida viisavabalt vaid turismi või äritegevuse eesmärgil kuni kolm kuud kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul vastavalt lepingus sätestatule.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „liikmesriik” – Euroopa Liidu liikmesriik, välja arvatud Ühendkuningriik ja Iirimaa;

- b) „Euroopa Liidu kodanik” – punktis a määratletud liikmesriigi kodanik;
- c) „Brasiilia kodanik” – isik, kellel on Brasiilia kodakondsus;
- d) „Schengeni ala” – sisepiirideta ala, mis hõlmab selliste punktis a määratletud liikmesriikide territooriumi, kes kohaldavad täielikult Schengeni *acquis*’d;
- e) „Schengeni *acquis*” – mis tahes meetmed, mille eesmärk on tagada isikute vaba liikumine sisepiirideta alal koostoides nendega otseselt seotud välispiirikontrolli, varjupaika ja sisserännet käsitlevate kõrvalmeetmetega.

Artikkel 3

Reguleerimisala

1. Käesoleva lepingu kohaldamisel hõlmab turism ja äritegevus järgmist:

- turism;
- sugulaste külastus;
- turuvõimaluste uurimine, kohtumistel osalemine, lepingute allakirjutamine ning finants-, juhtimis- ja haldustegevus;
- kohtumistel, konverentsidel ja seminaridel osalemine, tingimusel et selle tegevuse eest ei saada tasu (muu kui tasu otse viibimisega seotud kulude katteks või päevarahad) vastavatest Brasiilia/ELi vahenditest;
- spordi- ja kunstivõistlustel osalemine, tingimusel et osalejad ei saa tasu vastavatest Brasiilia/ELi vahenditest, isegi kui võisteldakse auhindadele, sealhulgas rahalistele auhindadele.

2. Käesoleva lepinguga ei ole hõlmatud Euroopa Liidu ja Brasiilia kodanikud, kes soovivad saada oma tegevuse eest tasu või asuda tööle, tegeleda uurimistegevusega, töötada praktikandina, asuda õppima või tööle sotsiaaltöötajana või tegeleda tehnilise abi, misjonitöö või usulise või kunstilise tegevusega.

Artikkel 4

Viisavabaduse ja riigis viibimise tingimused

1. Käesoleva lepinguga ette nähtud viisavabaduse kohaldamine ei piira lepinguosaliste selliste õigusaktide kohaldamist, milles käsitletakse riiki sisenemise ja seal lühiajalise viibimise tingimusi. Liikmesriikidel ja Brasiilial on õigus keelata isikutel nende territooriumile siseneda ja seal lühiajaliselt viibida, kui üks või mitu kõnealust tingimust on täitmata.

2. Käesoleva lepinguga hõlmatud Euroopa Liidu kodanikud täidavad oma Brasiilias viibimise ajal selle riigi territooriumil kehtivaid õigusakte.

3. Käesoleva lepinguga hõlmatud Brasiilia kodanikud täidavad oma mis tahes liikmesriigis viibimise ajal selle riigi territooriumil kehtivaid õigusakte.

4. Viisavabadust kohaldatakse sõltumata sellest, missuguse transpordivahendiga reisijad lepinguosaliste rahvusvahelise reisijateveoks avatud piiri ületavad.

5. Ilma et see piiraks artikli 7 kohaldamist, kohaldatakse käesolevas lepingus käsitlemata küsimuste suhtes Euroopa Liidu ning liikmesriikide ja Brasiilia riiklikke õigusakte.

Artikkel 5

Riigis viibimise kestus

1. Käesoleva lepingu kohaldamisel võivad Euroopa Liidu kodanikud viibida Brasiilia territooriumil kuni kolm kuud kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mille algust arvestatakse alates riigi territooriumile esmakordse sisenemise kuupäevast.

2. Käesoleva lepingu kohaldamisel võivad Brasiilia kodanikud viibida Schengeni alal kuni kolm kuud kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mille algust arvestatakse alates Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldava mis tahes liikmesriigi territooriumile esmakordse sisenemise kuupäevast. Riigis viibimise kestuse (kuni kolm kuud kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul) arvestamisel ei võeta arvesse viibimist sellises liikmesriigis, kes veel ei kohalda täielikult Schengeni *acquis*'d.

3. Brasiilia kodanikud võivad viibida iga sellise liikmesriigi territooriumil, kes veel ei kohalda täielikult Schengeni *acquis*'d, kuni kolm kuud kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mille algust arvestatakse riigi territooriumile esmakordse sisenemise kuupäevast; sellisel juhul ei võeta riigis viibimise kestuse arvestamisel arvesse Schengeni alal viibimise kestust.

4. Käesoleva lepinguga ei piirata Brasiilia ja liikmesriikide võimalust pikendada kooskõlas riiklike ja liidu õigusaktidega riigis viibimise kestust üle kolme kuu.

Artikkel 6

Lepingu haldamine

1. Lepinguosalised moodustavad eksperdikomitee (edaspidi „komitee”).

Komitee koosneb Euroopa Liidu ja Brasiilia esindajatest. Liitu esindab Euroopa Komisjon.

2. Komitee tuleb vajaduse korral kokku ühe lepinguosalise taotlusel, et jälgida käesoleva lepingu täitmist ja lahendada käesoleva lepingu tõlgendamise või kohaldamise üle tekkivaid vaidlusi.

Artikkel 7

Seos käesoleva lepingu ning liikmesriikide ja Brasiilia vaheliste olemasolevate kahepoolsete viisavabaduslepingute vahel

Käesoleva lepingu kohaldamine ei piira liikmesriikide ja Brasiilia vahel sõlmitud selliste kahepoolsete lepingute või kokkulepete kohaldamist, mis hõlmavad käesoleva lepingu reguleerimisalasse jäävaid küsimusi.

Artikkel 8

Passinäidiste vastastikune edastamine

1. Juhul kui Brasiilia ja liikmesriigid ei ole üksteisele saatnud diplomaatiliste kanalite kaudu oma riigis kehtiva tavapassi näidiseid, teevad nad seda hiljemalt kolmekümne (30) päeva jooksul pärast käesoleva lepingu allakirjutamist.

2. Juhul kui võetakse kasutusele uus tavapass või kui muudetakse olemasolevat passi, edastavad lepinguosalisel üksteisele diplomaatiliste kanalite kaudu uue või muudetud passi näidised koos üksikasjaliku teabega selle tehnilise kirjelduse ja kohaldamise kohta kolmkümmend (30) päeva enne uue passi või olemasolevasse passi tehtud muudatuste kehtima hakkamist.

Artikkel 9

Lõppsätted

1. Lepinguosalised ratifitseerivad või kiidavad käesoleva lepingu heaks vastavalt oma riigis kehtivatele menetlustele ning leping jõustub teise kuu esimesel päeval pärast kuupäeva, mil lepinguosalisel on teineteisele teatanud, et eespool osutatud menetlused on lõpule viidud.

2. Käesolev leping sõlmitakse määramata ajaks, välja arvatud juhul, kui selle täitmine lõpetatakse käesoleva artikli lõike 5 kohaselt.

3. Käesolevat lepingut võib muuta lepinguosalistel kirjalikul kokkuleppel. Muudatused jõustuvad pärast seda, kui lepinguosalisel on teineteisele teatanud selleks vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

4. Kumbki lepinguosaline võib käesoleva lepingu peatada täielikult või osaliselt ning peatamise otsusest teatatakse teisele lepinguosalisel hiljemalt kaks kuud enne selle jõustumist. Käesoleva lepingu täitmise peatanud lepinguosaline teatab viivitamata teisele lepinguosalisel, kui käesoleva lepingu peatamise põhjused on kõrvaldatud.

5. Kumbki lepinguosaline võib käesoleva lepingu täitmise lõpetada, teatades sellest kirjalikult teisele lepinguosalisel. Käesolev leping kaotab kehtivuse 90 päeva pärast teatamise kuupäeva.

6. Brasiilia võib käesoleva lepingu täitmise peatada või lõpetada ainult kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide suhtes korraga.

7. Liit võib käesoleva lepingu täitmise peatada või lõpetada ainult kõigi oma liikmesriikide nimel.

Koostatud ..... 2008 Brüsselis kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

Euroopa Liidu nimel Brasiilia Liitvabariigi nimel

Ühisdeklaratsioon kodanike viisavabaduslepingust teavitamise kohta

Teadvustades läbipaistvuse olulisust Euroopa Liidu ning Brasiilia kodanike jaoks, kohustuvad lepinguosaliselised tagama, et laialdaselt levitatakse teavet, mis käsitleb viisavabaduslepingu sisu ja tagajärgi, ning muud asjakohast teavet, näiteks viisavabaks reisimiseks kehtivad dokumendid, territoriaalne kohaldamisala, sealhulgas loetelu liikmesriikidest, kes kohaldavad täielikult Schengeni *acquis*'d, riigis lubatud viibimise ajavahemik ja riiki sisenemise tingimused, sealhulgas edasikaebamise õigus keeldumise korral.